

Obraćanje PVRH Zorana Milanovića na 9. konvenciji hrvatskih izvoznika Hotel Westin, 3. lipnja 2014.

Dame i gospodo, uvaženi gosti, dobar dan.

Čast mi je biti u vašem društvu, i zadovoljstvo, iz dva razloga. Prvo, ovu manifestaciju smatram okupljanjem nekih od glavnih pokretača hrvatskoga gospodarstva, i to onih koji čine njegov najžilaviji i najprilagodljiviji segment. Takvima svi dugujemo poštovanje i zahvalnost, a onda svakako i odaziv na poziv. Drugo, smatram ovo druženje idealnom prilikom da vam približim novu politiku Vlade prema izvozu, odnosno zaokret kojeg smo posljednjih mjeseci učinili sa ciljem davanja maksimalne podrške vašem radu, odnosno izvozu.

Vama gospodarstvenicima je, baš kao i nama u Vladi, jasno da stanjem našeg izvoza ne možemo biti zadovoljni. Dovoljno je pogledati samo nekoliko osnovnih podataka:

- U posljednjih 20-ak godina uvoz roba je približno dvostruko veći od izvoza.
- Zadnjih pet godina, udio izvoza u BDP-u kretao se oko 40 posto, dok je u zemljama srednje Europe koje su usporedive s nama poput Češke, Slovačke i Mađarske ta brojka iznosila 70, 80 i više posto.
- Zadnjih godina rast našeg robnog izvoza među najnižima je u Europskoj uniji.
- Dok svijet ulazi u treću tehnološku revoluciju, naš robni izvoz tehnološki zaostaje, čak i u odnosu na razdoblje osamdesetih godina. Tako je udio proizvoda srednjeg i visokog stupnja obrade u 1987. godini iznosio 67 posto, a u 2010. manje od 30 posto.

Razloge za takvo stanje znamo – od deindustrijalizacije i niskog ulaganja u istraživački i razvojni rad pa sve do nedovoljnih mogućnosti financiranja. Nažalost, taj sat i te događaje ne možemo vratiti unatrag, niti ispraviti greške počinjene tijekom niza godina. No zato je danas potpuno jasno da prečice, odnosno zaobilaznog puta naprosto nema. Linija manjeg otpora, život na dug, odnosno oslanjanje isključivo na rentijerstvo i odgoj u dugu rentijerstva, društvena neodgovornost – to je nešto što se ne isplati i samo je po sebi loše. Kvalitetno se može živjeti samo poticanjem izvrsnosti i izgradnjom konkurentnosti. Najbolji način za to je proizvodnja za izvoz.

Vi se borite tamo gdje je najteže – u inozemstvu, među strancima koji vas ne znaju i ne duguju vam baš ništa. Vaši proizvodi i usluge tamo se prodaju isključivo zbog njihove kvalitete. Vi – izvoznici – ste ustvari pravo mjerilo naše uspješnosti, nema drugoga. To se vidi iz osnovne strukture našega gospodarstva. Kao što je gospodin Bago naveo, iako samo 13% poduzeća u Hrvatskoj izvozi, ona ujedno:

- zapošljavaju polovinu zaposlenih u svim poduzećima,
- ostvaruju dvije trećine ukupnih prihoda od prodaje,
- i ulažu polovinu sredstava koja se ulažu u razvoj.

Jasno je da je podrška njima od najvećeg interesa hrvatske Vlade i cijelog društva. A danas, kada je oporavak gospodarstva državni odnosno društveni interes broj jedan, taj interes je još izraženiji. Zato je Vlada Republike Hrvatske okupila sve relevantne dionike – tijela državne uprave, poslovna udruženja i znanstvene institucije - te pristupila izradi plana sveobuhvatne podrške izvozu.

Obraćanje PVRH Zorana Milanovića na 9. konvenciji hrvatskih izvoznika Hotel Westin, 3. lipnja 2014.

8. svibnja Vlada je usvojila 'Akcijski Plan podrške izvozu', strateški dokument koji predstavlja jedan od njezinih ključnih poteza usmjerenih prema napretku gospodarstva, prema rastu. Akcijski plan pripreman je u intenzivnim i sveobuhvatnim konzultacijama državnih institucija s hrvatskim izvoznicima i poslovnim udruženjima, te je rezultat njihovih izravno postavljenih prijedloga i zahtjeva. Drugim riječima, slušali smo vas i u mnogim stvarima poslušali – jer pretpostavljamo da najbolje znate. Kroz implementaciju 13 aktivnosti i 41 mjere počeli smo s izgradnjom trajne platforme za punu i sustavnu podršku Vlade izvozu u svim njegovim fazama i segmentima - od informiranja i educiranja, do financiranja i rušenja trgovinskih barijera.

Drugim riječima, s vama ćemo biti od trenutka kada malom poduzetniku u nerazvijenom dijelu Hrvatske padne na pamet svoj proizvod izvoziti, do onog trenutka kada treba braniti njegovu već osiguranu poziciju na stranom tržištu. Bit ćemo vam stalna podrška, i to cijelim putem. Vidjeli smo kako to rade druge vlade.

O detaljima Akcijskog plana čut ćete kasnije tijekom dana, a ja ću još samo naglasiti kako smo kroz njegovu realizaciju predvidjeli bitno veću usmjerenost na izvoz dviju institucija:

- Prvo, HBOR-a – kojemu će glavna uloga ubuduće biti upravo davanje financijske podrške izvozu; shodno tome, kroz Akcijski plan izdvojili smo milijardu kuna u kapital HBOR-a.
- Drugo, snažan doprinos Ministarstva vanjskih i europskih poslova – čiji je novi sustav gospodarske diplomacije kroz konkretne i mjerljive rezultate u posljednjih pola godine učinio značajne korake naprijed u davanju podrške hrvatskim izvoznicima u inozemstvu.
- Zajedno sam s predsjednikom države jasno poručio hrvatskim diplomatima da pomoć hrvatskom gospodarstvu predstavlja njihovu glavnu zadaću. Prvo pitanje koje ću još u zračnoj luci postavljati hrvatskim ambasadorima je - što ste učinili za hrvatske izvoznike. To je na 90 % lokacija u našoj diplomatskoj mreži ne glavno, nego ustvari jedino pitanje.

Od našeg prošlog susreta prije godinu dana, hrvatski izvoznici uspješno su- bitno bolje od očekivanja- prevladali gubitak povlastica koje su proizlazile iz CEFTA-e, jednim dijelom i zbog činjenice da smo uspjeli ispregovarati zadržavanje nekih uvjeta tradicionalne trgovine. Istovremeno, otvorilo nam se tržište od pola milijardi potrošača, ljudi u Europskoj uniji. Europa je naše prirodno gospodarsko okruženje i unatoč početnom pritisku jake konkurencije nema sumnje da ćemo s vremenom još bolje iskoristiti prilike koje nam to tržište nudi.

Ujedno smo preuzeli strateška partnerstva i povlaštene trgovinske ugovore EU s trećim zemljama. Mnoge od njih imaju populaciju sve veće kupovne moći i velike razvojne projekte. Ne smijemo se ustručavati natjecati za njih. U nekim od tih zemalja smo nekada imali vrlo dobru reputaciju - tamo su danas naše ceste, elektrane, hidroelektrane, brodovi, transformatori i odašiljači. Došlo je vrijeme da se vratimo i podsjetimo ih na svoju kvalitetu, i na rast te kvalitete.

Obraćanje PVRH Zorana Milanovića na 9. konvenciji hrvatskih izvoznika Hotel Westin, 3. lipnja 2014.

Jer takav pristup više nije pitanje osobne preferencije, sklonosti riziku ili razine ambicije – nego ustvari opstanka. Velike i male zemlje cijeloga svijeta ulažu u edukaciju i vještine svojih ljudi, nesmiljeno se bore za svaki dolar ili euro, pripremaju se za poslove budućnosti. Ako budemo stajali na margini događanja, bojali se izaći iz naše zone ugone i onoga što smo naučili i ponavljali to automatski u zemlji ili regiji, nepovratno ćemo izgubiti svoju priliku. Moramo postati bolji, efikasniji, inovativniji, postavljati si više standarde i moramo od sebe tražiti više.

A znamo i možemo. Vi iz dana u dan, unatoč meni zamislivim i nezamislivim preprekama, dokazujete da imamo dobro, katkad i vrhunsko znanje, inovativnost i sposobnost proboja. Svojim ste proizvodima i uslugama – a vrlo često potpuno samostalno, bez pompe i bez javnosti - premrežili sve paralele i meridijane. Zahvaljujući takvima, primjerice:

- izvozimo pogone visokobrzinske tehnike u Švicarsku i Njemačku
- naši strojevi kopaju rudnike zlata u Južnoj Africi
- našim se oružjem i vojnom opremom koriste neke od važnijih vojski svijeta
- naši lijekovi pomažu oboljelima od Gvatemale do Vladivostoka
- naše brodove i dalje naručuju zemlje od Atlantika do Pacifika
- mnogi dijelovi vozila nalaze se u automobilima najjačih svjetskih marki
- naša prometna signalizacija pokriva tisuće i tisuće kilometara cesta i željeznica na 6 kontinenta
- I da dalje na nabrajam, uz isprike svima koje ovom prilikom ne mogu izravno i neizravno spomenuti, ima ih još.

Neki od njih i danas su za svoj rad primili nagrade. Svima koji su se kvalificirali i koji su pobijedili upućujem srdačne čestitke.

S vašim talentom, znanjem i radom te uz punu podršku Vlade, nema sumnje kako ćemo uskoro izdići našu zemlju iz ove krize. Rast izvoza u prvom kvartalu 2014. godine od skoro 8 posto daje nam nadu, pa i više od nade – konkretan uvid - da nam predstoje bolji dani. Vjerujem da je taj rast barem jednim svojim dijelom odraz zaokreta kojeg je hrvatska Vlada napravila prema izvozu, prije svega kroz napore gospodarske diplomacije i rada Povjerenstva za internacionalizaciju koje je pripremilo taj Akcijski plan za izvoz i započelo njegovu provedbu.

Naše strukturne boljke neće nestati preko noći, pred nama je još uvijek dug i mukotrpan put. No moja Vlada je spremna i odlučna zajedno s vama, rame uz rame i kao pravi partner, ići tim putem. Druge nema. Osobno ću se pobrinuti da posvećenost hrvatske Vlade izvozu - kako u zemlji, tako i u inozemstvu - bude maksimalna, kao i da Akcijski plan do našeg sljedećeg susreta poluči konkretne rezultate kojima ćemo svi zajedno biti zadovoljni.

Hvala lijepa, i još jednom čestitke onima koji su se dokazali tamo gdje nema popusta.